

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL II.

„Gazeta” ieșe în fie-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumeră la tôte ofi-
cile postale din întru și din
afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etagiul I.: pe unu an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe unu an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu exemplar 5 cr. v. a. s. sau
15 bani.
Atâtú abonamentele câtú și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 105.

Brașov, Joi, 12 (24) Maiu

1888.

Brașov, 11 Maiu st. v. 1888.

Scimú că ori-ce se scrie în
presa naționalităților despre stă-
rile din întru și ori-ce critică se
face sistemului de guvernare ac-
tualú, este tacsatú de agitare.

De aceea este bine să avemú
cunoscința despre modulú cum
scriu însăși foile unguresci și cum
critică ele stările din întru.

„Pesti Naplo” în nr. 136 dela
16 l. c. publică următorul arti-
culú de fondú:

„Justitia ac clementia”, acesta a
fostú devisa Maria Teresiei, care
își întemeia domnirea pe dreptate
și bunăvoință. Și și de atunci în-
coce au predominatú două idei
în desvoltarea statului ungarú:
ideia unui statú alú dreptului și
ideia libertății. Istoria noastră din
vremurile lui Iosifú II a urmăritú
o sută de aní aceste direcțiuni in-
teriore politice. După Maria Te-
resia bună-voința patriarchală a
fostú înlocuită de unú semnțú de
patriotismú mai puternicú și mai
independentú alú regatului. Marí
timpurí și fatale díle au venitú
preste noi, dér dreptulú rămase
unú principiu dominantú și liber-
tatea politică și cetățenescă era
șinta, la care nisuia să ajungă na-
țiunea. Nemții numiau în batjocură
pe Maghiari „iurști”, ér Vienesi
numiau pe Franciscú Deak „ad-
vocatú”, pentru că elú a apărátú
cu legea și cu continuitatea de
dreptú libertatea, atacândú puterea
statului absolutú, istoria și tôte
creațiunile lui timpú de 12 aní.
Cine ar fi cređutú că pe lângă
unú semnțú de dreptú și o iubire
de libertate așa de puternică Un-
garia de sine stătátore nu va de-
veni unú statú alú dreptului?”

„Dér n'a devenitú. Ce este elú
dér?—Este statú alú financelorú.
Sistemulú său de guvernare, po-
litica sa a degeneratú în aceea:

de a scóte de ori și unde bani și
numai bani“.

„Putere și bani—acésta e acum
principiulú domnitorú în Ungaria.
Tóte celelalte trebuie să se dea
îndéréptú dinainte a acestorú două
principale nisuinte ale statului;
dreptulú și libertatea li suntú cu
totulú subordonate și suntú tole-
rate celú multú numai p'aci în-
colo; bunăvoința și patriotismulú
însé au încetatú, ca o modă înve-
chită, de a mai fi idei de guver-
nare. Ele se întrebuintéză celú
multú în ornamentica parlamen-
tară ca decorațiune de stilú la
ocasiuni sərbătorești.“

„Puterea e miliția și banii suntú
dările. Așa stă statulú față cu ce-
tățenii pretindéndú și poruncindú.
Fiecare este înrolatú în serviciu
personalú și petrece timpulú celú
mai trumosú alú vieții sale cu e-
serciții de corpú și de arme, sub
o disciplină de ferú, în supunere
órbă. Cei ce nu suntú în serviciu
suntú obligați a susține și a pro-
vedé cu tóte pe aceia, cari ca sol-
dați forméză tária și puterea sta-
tului... Legislațiunea de față n'are
decátú două trăsături: legea mili-
tară și legea financiară. Guver-
nulú prezentéză aci pe una, aci pe
cealaltă, totdeuna perde cetățenul“.

„Dér deórece pentru traiu fie-
care are lipsă de bani, dela nas-
cerea sa până la mórte, sistemulú
de statú financiarú atacă sistemele
economice private, ca celú mai
periculosú concurrentú, care seceră
și acolo, unde n'a séménatú, și care
vinde și acolo, unde n'a câștigatú,
care nu dá nimicú și cere totú și
este proprietarú neîntabulatú alú
tutororú pământurilorú, pe când
proprietarulú lorú, cetățenulú, nu
este decâtú unú felú de arendașú;
și decă acesta nu plătesce arenda
la timpú, statulú își validiteză pe
calea cea mai scurtă dreptulú său

de proprietarú superiorú, ia ioba-
giului réu plătitorú moșia și o dá
altuia. Acésta „exmisiune” séu
gónă se numesce executiune de
dare“.

„E clarú, că dare trebuie să
plătímú. Și statulú trebuie să trá-
iească, nicí elú nu póte trái decă
n'are nimicú. Pentru ajungerea
scopurilorú sale are lipsă de mij-
lóce, organe, provisiuni, muncă,
prin urmare de bani. De geaba
nu póte să pórté justiția, nu póte
administra, nu póte susține căile
de comunicațiune, nu póte oferi
unú scutú sigurú. Și decă su-
mele colosale de bani s'arú folosi
pentru acésta, ar fi bine când jus-
tiția noastră ar fi bună, adminis-
trația regulată și când amú înai-
nta economicesce; nicí nu ne-ar
pără réu de bani: numai câtú
statulú financelorú la noi își îm-
plinesce réu datoriile politice și
sărăcesce poporulú.“

„La fiecare pasú ne împiede-
cămú de măsurí financiare. Din
tóte părțile este apésatú cetățé-
nulú. Statulú nu consideră concu-
rența americană, prețurile scăđute
de cereale, închiderea vămilorú
germane, răsboiulú vamalú cu
România, inundările, incendiile,
înghețulú și generala stagnare a
comerciului în urma acésta. Gu-
vernulú sêmețe numai setea nesă-
țiosă de bani a fiscului și soco-
tesce cu logică neesorabilă, că ce-
rințele nu suntú de ajunsú, că-i
trebuie mai multú, că prin urmare
trebuie să li se ia mai multú ce-
tățenilorú.“

„Le trebuie mai multú: au ur-
catú impositele pe consumú, a
detrasú fumătorilorú tavórea ce le-
a mai lăsat'ó monopolulú, au scum-
pitú prețurile tutunului, ca să aibă
unú venitú mai mare din tábacú
pe contulú producentilorú și alú
consumențilorú; au urcatú impo-

situlú pe zaharú; ei urcă darea de
spirtú cu păgubirea consumențilorú
de spirtú, a proprietarilorú și aren-
dașilorú de regale. Sarcina cresce
dér, cresce necontentítú pentru po-
porú. Bunástarea generală scade
și dările publice se înmulțesce —
acesta este statulú financelorú, în
care ori-ce altú interesú se subor-
dinéză interesului fiscalicú, însă-și
dreptatea. Legilorú noastre finan-
ciare și autoritățilorú noastre finan-
ciare puținú le pasă de acésta,
pentru că n'au primitú menirea
a face și dreptate, ci numai a pro-
cura baní.“

„Justiția, administrația sunt su-
bordinatele regimului de statú fi-
nanciarú. Pe lângă facultatea de
a strămuta judecătórii și de a pen-
siuna judecătórii dela curiá, decă
ajungú la 65 de aní, abia póte e-
sista o independență judecătórescă.
Cine póte vorbi de legalitate în
administrația fără o pragmatică a
serviciului și fără administrațiune
de statú?”

„Ocârmuirea de pașale a fiș-
panilorú și corupțiunea din comi-
tate se potrivescú în statulú fi-
nancelorú, în statulú dreptului
n'arú avea locú.“

„Unde banulú este principiulú
fundamentalú alú statului, unde
tóte veniturile curgú în visteria
statului, și se împartú éráși mai
alesú între aceia, cari stau într'un
raportú de comerciú cu guvernulú:
acolo e lucru fórte naturalú că
trebuie să domnescă nepotismulú
și corupțiunea. Căci moravurile
banului suntú de o natură josnică
Lorú le aparține egoismulú, nu
însé dreptatea.“

„Cu tóte aceste amú puté să
pretindemú, deórece trăimú în-
tr'unú statú alú financelorú séu
într'ó țérá a creditului, mai multă
dreptate și mai multă ordine pen-
tru banii noștri, pentru ca celú

FOLETONULÚ „GAZ. TRANS.“

(2)

Câteva pagini

din cartea intitulată: *Bruto Amante, La Roma-
nia illustrata. Ricordi di Viaggio.* Roma, Bruto
Amante, Editore, Via del Corso, 36. — 1888.

Revoluția lui Horia.

(Episodú istoricú).

Mai înainte arátaiu raporturile esi-
stente între Ungaria și Transilvania, apă-
sată fără milă de cătră cea dintâiu, cu
scopú de a distruge, decă s'ar puté, tótá
amintirea etnografică. Silințe zădarnice!

Transilvania numérá 1,200,000 lo-
cuiorú (mai multí), din cari 782,000
(numai vr'ó 4—500 de mii, trad.) suntú
Maghiari și czechi (vré să dícă Sécui).

În totú regatulú Ungariei esistă
2,700,000 (3 milióne trad.) de Români
și restulú, massa cea mare, e slav.*)

Lupta între Români și Maghiari e
seculară, la cei dintâiu prevaléză spiri-
tulú de independentă, rivalitatea de a-și

*) Veđi *Revue du Monde Latin* (Iuliu 1888)
care combate teoria maghiară a lui Roesler și
Hunfalvy (contrađisă de Gibbon, Duruy și
Mommsen) că Români transilvani n'arú fi de-
scendenții Romanilorú, ci ai óre-căróre popóre
tracice.

păstra limba, instituțiunile române**) și
de a evita asimilațiunea cu cei supra-
veniți (sopravenuti), cari din contră nu
cruță nimicú pentru a ajunge la anti-
culú obiectivú, care este *maghiarisarea*
completă a țérilorú dimprejurú (de paesi
circostanti). Români erau tratați ca re-
beli și sclavi, adevérați servi de glebă:
preoții lorú persecutați, pentru-că făceau
reacțiune în favórea limbei, pe care Ma-
ghiarii voiau să o stérpescó. Pentru a
aráta măsura acelei furii continuate în

**) Dr. Hodoșú (Români și constituți-
unile Transilvaniei. Pesta 1871) arátă cum Ro-
mâni dela venirea Ungurilorú în Transilvania
conceseră acestora drepturile lorú civile, poli-
tice și religiose, împreună constituiau o cor-
porațiune publică, cunoscută sub numele de *Un-
versitas regnicolarum Hungarorum et Valachorum*,
cu libertate reciprocă de cultú. Apoi, acésta
universitate schimbă numele și caracterulú în
regnicolae nobiles, le care se adause și altú titlu
de *regnicolae Siculi et Saxonnes*. Acestui nume
se substitui după aceea *natio nobilium, Siculo-
rum et Saxonum*, și la urmă *nobiles seu natio
nobilium* se transformă în *natio hungarica*. Au-
torulú arátă după aceea succesivele descomposi-
țiuni și supraposițiuni până la actuala maníă
de a voi să escludă din tóte elementulú ro-
mânú, ér mai alesú limba (pag. 97). — Bine-
meritatulú paroché de rítulú gr.-catolicú Ioanú
Rusu scrisé în anulú 1864 unú *Compendiu de*
*istoria Transilvaniei, cu distinctă privire la Ro-
mâni* [Sibiú, 1864].

timpí de seculú este de ajunsú a ceti
importanta operă a lui D. Brătianu:
Lettres hongro-romaines [Paris 1841]. În
constituțiunea politică, mánținută până
la 1848, Români erau cuprinși între
*popórele tolerate și neîmbucurátóre (non go-
denti) de vr'unú votú în comițiú.*

În altú locú se dícea: „Români
suntú provisoriu tolerați, până când va
plăcea principilorú și locuitorilorú țerei.“
Și în altú locú: este opritú Românilorú
de a face usú de pușcă, sabiá, spadă,
bastonú de ferú (suliță) și de orice armă.
Ei nu puteau purta haine, încălțáminte,
ciorapi, pálării, cari să ajungă la való-
rea de unú florinú, nicí cămașá de pánză
subțire. Unú textú latinú multú mai
clarú și mai crudelú dícea: „Sunt înțér-
tolerataș etiam nationes Valachos prae-
sertim, qui omnium in Transilvania ha-
bitant numerosissimi, pauci saltem no-
biles qui jure comitiorum gaudent, sed
non qua tales, verum hi in gremio Hun-
garicae nationis cententur.“

Și e lucru curiosú, că ómenii cari
mai tare susțineau maghiarisarea nu
erau Unguri, ci Kossuth era slovenú,
fiulú unui muncitorú séracú din Tikely,
Petófi și Deak erau înșiși de origine
slavă. (Deacú era Macedo-Românú,
traduc.)

Încă unú semnú despre consecințele
teribile ale urei de rassá. La 15 Maiu
p. es. câțiva studenți din Clușiu se în-
truniră la unú banchetú pentru a serba
điua ce aducea aminte paginile strălu-
cite din 1848 ale revoluțiunei în care se
distinseră unú Simeonú Bârnuțú, Lauri-
anú, Barițú, Ciparú, Iancu, Buteanu,
Maiorescu și alții. Aci erau întruniți
mai multí domni și mai multe dómne.
Dintr'odatá o cetá sélbatică asaltéză casa,
unde erau adunați în pace cei invitați
ii silesce să éșá, și aceștia între fluerá-
turí și loviturí de abia potú eși afará.
O larmă teribilă era scóasă de cătră mul-
țime. Ajunge a reproduce despre acésta
textulú maghiarú cu traducțiune română
și italiană.

(Urméză cunoscuta poesiá: *Kerek
az a zsemble, unguresce, romanesce și
italienesce*).

Astăđi încá limba română e scóasă
din comune, din tribunale și din scóle
(din aceste din urmă încá nu) guver-
nulú denégá orice ajutorú pentru pro-
movarea culturai române. Români din
districtulú Carașú-Severinú (în Bánatú)
mai de multí aní cerú voiá ca să des-
chidă cu spesele lorú unú gimnasiu ro-
mânescú, acésta însă li-s'a denegatú.
Cărți, jurnale venite din Bucuresci nu

puțin banii, averea, munca și libertatea, ce o lasă statul cetățenilor, și ce e silit să le-o lase ca să potă trăi dintrînsele, să se potă bucura de-o siguranță de drept, și noi să putem deveni astfel un stat civilizat al drepțului în schimb că am devenit deja un stat al financelor.”

„Căci acesta așa cum e, decă vom merge înainte pe cărarea apucată, nu va fi în scurt timp alta decât un despotism oriental cu forme de stat apusene.”

Austro-Ungaria și Rusia.

„L'Autriche Slave et Roumaine” publică o corespondență pe care o primesce din Viena și din care estigram următoarele:

Răsboiul este pentru moment idea fixă a omenilor de stat maghiari și intenția lor invederată este de a precipita cu orice preț imperiul în el.

În vreme ce diarele lor denunță agitația panslavistă și amenință în fiecare zi pe Rusia, guvernul fabrică arme, pune pe picior de bătaie toate rezervele, construiesc vagoane, locomotive, amenajă și cheuri de imbarcare pentru a transporta armate colosale, ca și când inamicul ar fi la porțile noastre, ca și când răsboiul ar fi să izbucnească mâine.

Tote aceste preparative și ațărări întărite prin măsuri războinice, toate anunță un plan, o revoluție bine hotărâtă, și acesta e ceea ce ne cauzează nouă celor de dincoace de Leitha o adăncă nemulțumire, fiindcă dispozițiile noastre sunt în desacord cu cele a le nobililor maghiari.

La noi nimeni nu voiesc răsboiul cu Rusia, și perspectiva acestui conflict improbabil devine din zi în zi tot mai impopulară. Noi n'avem cu Rusia nici o discuție, nici o dificultate iritantă, sau mai bine zis, nu simțim interesele noastre nicăiri amenințate de ambiția și planurile rusești.

Orice silință de a suscita în populațiile noastre o mișcare de opinie în contra Rusiei va căde miserabil, chiar printre Nemții austriaci.

Dislocațiune de trupe.

Oficiosa „Presse” din Viena publică un comunicat, căruia i se atribuie pretutindeni cea mai mare gravitate. Acest comunicat anunță o schimbare în dislocația trupelor, conform principiului adoptat al „districtelor teritoriale”.

Nu s'a putut, dice foia oficiosa, executarea până acum decât numai în parte

acest principiu, ca diferitele corpuri să fie garnisonate în cercurile lor de întregire. Mai mult au rămas îndărăți în privința acesta provinciile nordostice, unde oferea o mare greutate lipsa de cuartiere necesare.

În aceeași măsură însă, în care s'a delăturat acest inconvenient (și în privința acesta s'a făcut foarte mult în Galiția) sistemul teritorial va fi introdus — dice comunicatul — și în acele provincii, în care până acum a făcut numai puține progrese și astfel și regimintele din Galiția, cari până acum au garnisonat afară de Galiția, vor fi strămutate după împrejurări în districtele lor de întregire.

Acosta măsură, adaugă comunicatul, este cu atât mai mult reclamată cu cât serviciul militar a luat dimensiuni mari prin multele obiecte militare și fortificațiuni, ce s'au construit în anii din urmă în Galiția.

Cu alte cuvinte, este vorba erăși de o înmulțire a trupelor din Galiția și acesta măsură e în adevăr serioasă.

Sinodul archidieceșan din Sibiu.

Sedința a V-a, ținută la 5(17) Maiu a. c.

Presidiul prezintă petițiunile următoare:

a) cererea lui N. Cârștolovan și conșoții din Hermanul sășesc pentru depărtarea lui Alecsandru Dogariu din parochia Hermanului sășesc și nimicirea actului de alegere de paroch, și întregirea neamănată a parochiei prin concurs nou.

b) cererea comitetului parochial din Valendorf pentru acordarea unui ajutoriu de 500 fl. din fundațiunea „Saguna” și c) cererea parochului Ion Torpan din Sânger, pentru a i-se conceda strămutarea în comuna s'a natală din Săcalu.

La ordinea zilei se pune referada comisiunii organizătoare, care prin raportul său Dr. Absolon Todea raportează asupra raportului consistoriului archidieceșan din ședințele plenare. Cetindu-se se primesc de basă la desbaterea specială.

Punctul din raport în ce privește înființarea a două eparchii nouă pe teritoriul metropoliei, la propunerea comisiunii sinodul decide a se rezolva atunci în merit, când se va refera raportul cons. arch. așternut în acest respect.

Referitoriu la punctul din raport, unde se arată, că din diferite cauze în cinci-spre-zece protopresbiterate nu s'au ținut sinode protopopesce, comisiunea propune: Sinodul nu află pe deplin acceptabile motivele aduse pentru neținerea sinodelor protopresbiterale, și de

aceea și exprimă regretul față cu protopopiatele, cari în casul prezentu nu observă dispozițiunile statutului organic, comisiunea încât privește protopresbiteratele, cari nu aduc motive acceptabile, sinodul se și exprime regretul, er consistoriul se îndrumă a lua măsuri energice față cu organele, cari nu și vor implini datorința.

Punându-se la vot se primesc propunerea comisiunii.

Date privitoare la diecesă gr. or. a Aradului.

În ședința a treia a Sinodului eparchial aradan, care și-a încheiat sesiunea ordinară din anul acesta Vinearea trecută și la ale căruia agende vom mai reveni, comisiunea bisericească și-a făcut raportul său, care conține date foarte interesante statistice despre eparchia aradană. Reproducem din raportul acestei comisiuni următoarele:

Consistoriul din Arad se compune din un asesor ordinariu și 11 asesori onorari; personalul mănăstirii Hodoșu-Bodrog se compune din 1 archimandrit, 1 protosincel, 4 ieromonachi, și 1 ierodiacon; la jurisdicțiunea consistoriului aradan aparțin 11 tracte protopresbiterale cu 300 comune matre, 87 filie, 331 biserici, 383 parochii și 65,497 de case.

În decursul anului 1887 s'au născut și respective botezate 16,728, s'au cununat 3194 părech și au răposat 13,879 indiviți, prin urmare numărul botezaților în decursul anului 1887 întrece pe al răposatilor cu 2849; der în asemănare cu anul precedent 1886, în care s'au botezate 18,115, s'au cununat 3572 părech, și au răposat 12,557 indiviți, — rezultă un scădemânt în numărul botezaților în decursul anului 1887 față de anul 1886 de 1387, în al cununaților un scădemânt de 387, er la răposat este un crescământ de 8678, carele a provenit mai cu seamă din cauza unor morbur epidemice obvenite între prunci.

Numărul populațiunii aparținătoare la jurisdicțiunea acestui consistoriu a fost cu finea anului 1887 de 341,473 de indiviți; emigrări sau imigrări în sinul populațiunii n'au obvenit, dela confesiunea gr. or. au trecut în decursul anului la alte confesiuni 61, er dela alte confesiuni au trecut la cea gr. or. 84 indiviți. Numărul pruncilor născuți din pat nelegiuit în 1887 a fost de 1049, au murit de morțe silnică 134; er numărul concubinatelor a fost la fine a anului 1887 de 4498 de părech.

După ce aceste date fură luate la cunoștință cu privire la stăpirea concu-

binatelor, la propunerea comisiunii și în urma amendamentului propus de deputatul Dr. Iosif Galu, Sinodul avisă consistoriul aradan a subterne un memorandum către ministeriu cu rugarea, ca să avizeze jurisdicțiunile politice se dea ajutor organelor bisericești întru împedecarea concubinatelor; de asemenea fură avizate ambele consistore ca să îndrume organele subalterne a erua și arăta motivele, din cari provine lățirea acestui rău; și conform datelor, ce vor afla, să procedă în sfera lor de activitate cu posibila strictetă întru împedecarea și stăpirea concubinatelor.

Preoții actuali au fost cu finea anului 1887: 10 protopresbiteri, 1 administrator și un vicar protopresbiterali, 243 parochi, 119 administratori parochiali, 31 capelan și 2 diaconi, er în anul 1888 au răposat 11 preoți, și s'au chirotonit 14 clerici absoluți.

Parochii vacante au fost, la finea anului 1887, 14, și în considerarea, că parochiile s'erace nu se pot deplini din lipsa de dotațiune suficientă, la propunerea comisiunii, sinodul decide a se lua în buget o sumă mai mărișoră în rubrica: „ajutor pentru bisericile s'erace,” din care sumă cu timpul se se pot edifica case parochiale în astfel de comune s'erace.

SCRILE ȚILEI.

„Folia Diecesană” primesc întristătoare scire, că d-lu locotenent-feldmarșal c. r. Alexandru Guranu, unul dintre cei mai distinși fi ai orașului Caransebeș și un general plin de merite al armatei comune, a încetat din viață Vineri, la 6 (18) Maiu c. în Viena, unde era domiciliat.

Cetim în „Folia bis. și școl.” din Blașu: „Dr. Isidor Marcu, fost alumn al Seminarului teologic de aici, întorcându-se în țilele acestea dela universitatea din Viena, unde a depus cu succes strălucit esamenele rigurose din s. teologie, — s'a demnit de profesor la studiile teologiei morale și pastorale devenite în vacanță prin înaintarea fostului profesor Petru Uilăcanu la protopopiatul Reghinului, și în 11 Maiu a. c., la 9 ore antimeridiane s'a introdus în catedra profesorală prin Dr. Ion Rațiu, canonic și rector seminarial.”

D-lu Maiorescu, ministrul instrucțiunii publice a României, a promis în ultima ședință a s-lui Sinod, că în decursul acestui an va presenta negre-

sunt admise în Ungaria, și orice carte de educațiune și instrucțiune eșită în Transilvania e supusă la censură severă. M-este destul în cele din urmă a cita un fapt de cretinism crudel. Înainte de acesta cu trei sau patru ani, un serman țeran român, anume Blășianu, se duce la stațiunea dela Copsa și cere un bilet de plecare. Inpiegatul refuză de a i-l da, dicându că cererea trebuie să o facă unguresc. Aspirantul călător n'ajunge a se explica că nu cunoșce acea limbă, și îndată inpiegatul îi replică bine românesc: „Decă nu scii decât numai românesc, du-te la Bucuresc, acolo e patria ta.” Este de prisos a adaugă, că trenul plecă și bietul Blășianu trebui să renunțe la plecare!

Este de dorit ca clasele diriginte din Ungaria să n'elégă și să voiască a înfrana aceste dureroșe escese. Ele sunt cu atât mai deplorabile, cu cât mai blând se prezintă vecinii de alături. Spre exemplu, Austria e foarte tolerantă: Românii supuși Austriei n'au causă de a se plânge și nici nu se plângu contra guvernului din Viena. Noi Italianii înșine trebuie să recunoșcem, că în țările unde se vorbesce italianesce, supuse Austriei, nimic nu se pote în acestă

materie imputa, și comuna Triestu spendză mai mult ca ori-care altă cetate italiană pentru a promova cunoștința limbii italiene în școlile publice. Ce este de dorit e, ca să înceteze vexațiunile ce sunt puse, spre a crea bogată literatură elegiacă, care mișcă orice inimă bine-voitoare. Bibicescu, redactorul „Românului”, a făcut o colecțiune de aceste cântece populare transilvane, pe care în curând o va publica. Este de dorit, ca această stare de lucruri tristă să înceteze, pentru că mulți din omenii cei mai eminenti în litere, sciințe și politică în România aparțin tocmai Transilvaniei. Și chiar aici se găsesc aștă scriitori și cetățeni români de frunte pr. e Barițiu, veteranul libertății române și directorul țiarului „Observatorul” din Sibiu, precum era la 1848 al „Gazetei Transilvaniei”; Măcelariu, Bologa, Rațiu, Babeșu, Axente Severu, Mureșianu, Ursu, Trombitașu, etc.

Aceste însemnări răpeși nu mi-se părură inutile, ba credt încă că ele mi-au ajutat a explica în ce condițiuni rele se afla Transilvania la finele seculului trecut, la insurecțiunea lui Horia și Cloșca. În raportul generalului conte Lancovitz din 22 Ianuaru 1785 se cetește, că preoții români trebuiau să în-

trețină cu spesele lor câni de vână ai domnilor unguresci, și țeranii erau siliți a cumpăra carnea vitelor bolnave sau morțe și a o plăti Ungurilor.

Un biet (povero) păstor Horia se însoți cu un tovarășu al lui, cu numele Cloșca, și împreună chibzuiră a face o mare răscolă în 1784. Puțin mai înainte Impăratul Iosif II făcuse o călătorie prin Transilvania, și istoricul Nic. Densușianu ne spune, că mamă-sa împărătesa Maria Teresia trimesese mai nainte un comisaru spre a ordona, ca să fi rădicate de pe drumurile publice cadavrele persónelor în diferite moduri justițiate (ucise) și după obicei se puse la vederea publică. „Să se cureze (curețe) drumurile publice de cadavrele omenilor executați cu ștrângul, cu róta și cu zeapă.” Iosif II părea destul aplecat a apăra pe Români în contra Ungurilor. Elu fu primit cu entusiasm, țeranii i-se prezentau în masse, îi espuseră plângerile lor, și se făcură nu puține promisiuni urmate de multe măsuri bine-făcătoare, emanate, la reîntorcere, de către Impăratul.

Îns ordinile împăratului rămasă

*) Acestă frază este scrisă românesc în textul italian.

literă murtă: magnații nu vreau să înțelegă, înăspiră mai tare servitutea personală. Acestă ultimă desilusiune îmbărbătă reacțiunea: Horia și Cloșca începând campania cu puțin omen, în scurt timp se vedură încungiuțați de mii de țeran. Se încep o luptă de esterminare proclamată din pădurea dela Baia de Criș și încoronată de mai multe victorii în contra Ungurilor. Aceștia înspăimântați recuseră la Iosif II, care părea a vedă cu ochi buni pedepsă ce se dădea sumeșilor Maghiari. Îns Horia făcă o greșală, elu se proclamă Impăratul Daciei! (Autorul încă face aci o greșală, traduc.) Vedeți cum sunt de vii, puternicele tradițiuni! În Italia, Cola de Rienzo se proclamă tribun, pentru că tradițiunea populară despre libertatea din Roma era legată de instituțiunea tribunului, și în Transilvania, după cum am spus, Horia se proclamă împărat (?), pentru-că aducerea aminte de libertate și grandetă erau legate de numele împăratului Traian, fundatorul naționalității române și creatorul civilizațiunii și instituțiunilor romane în Dacia.

Acum lupta lui Horia încetă de a fi o luptă contra Ungurilor, ci luă caracterul unei lupte de revindicațiune națională. Impăratul trimise trupe nume-

tită camerei unu proiectu pentru imbunătățirea sortii clerului din România.

Cetim în „Unirea“ din Bucuresci: Sciri primite de noi, directu de peste Milcovu, confirmă, că Evrei în numără însemnată vinu de peste granițe și mai cu sebiră din Rusia. In urma măsurilor luate acolo contră-le, ei năvălesc la noi ca într'unu satu fără câni, s'asădă aci și începă ale loră manopere de esplotare, căci cei mai mulți din acești venetici nu prin muncă cinstită caută și agonisi hrana, ci prin felurite manopere. „Unirea“ stăruie, ca guvernulu român și autoritățile respective se ia măsură energice pentru împedecarea intrării acestoră Evrei în România, ceea ce la totu casulu ar fi de doritu în interesulu statulu și poporulu român.

In părțile R. Săratu, din România, după cum scrie „Gaz. Săt.“, timpulu urmăză a fi forte favorabilu tuturoră sēmănturilor. Sēcările suntă admirabile, grănele de tōmnă promitu o recoltă din cele mai bogate, sēmănturile de primăveră înaintēză repede. Cucurușele mai pretutindenea au răsăritu. Peste totu țisu, agricultorii până acum suntă deplinu mulțamiți.

La Bucuresci s'a luatū inițiativa arangiării unei serii de sērbători poporale pentru ajutorarea sēcărilor din capitală. Primele fonduri voru servi la întemeierea unui asilū de nōpte, în care desmoștenii societății se pōtă găsi culcușu și hrană.

„Epocei“ i se telegrafiază, că unū grănicu incendiu a devastatū Lunea trecută aprōpe întregu orașulu Hirău, din România; 400 familii au rēmasu fără adăpostu și hrană.

Din Iași au emigratū Lunea trecută 60 de familii evreesce în America.

In părțile sudice ale comitatulu Timișu au apărutū muscele columbace, care facū imposibilu a se lucra ziua câmpurile dela Teesū, Cralovețu, Brestovațu, Topolovețu ș. a.

Puscile cu repetiția Mannlicher de calibrū micu, destinate pentru corpulu 4 de armatā, au sositū în țilele acestea în Viena dela fabrica din Steyr. Deocamdată voru esercita mănuierea armei oficerii corpulu, apoi se voru convoca pe timpu de 8 țile pentru acelașu scopu rezerviștii corpulu.

rōse: generalul Preyss și baronul Bruchental fură depărtați din postul de guvernator și de comandantū alu trupelor din Transilvania, declarându-se incapabili; țera fu străbătută de contele Iancovitz și de generalul Papilla; și colonelul Schulz mai înainte de a ataca pe Horia cercă a-lu atrage cu binele. Horia expuse condițiunile sub cari ceda: mulțumirea (benessere degli altri) altora, înaintea persōnei proprie. Condițiunile nu fură primite, atacurile urmăză, numărul celū mare alu trupelor întrecu valōrea (țeranilor). Urmăriți de colonelul Kray, trādați de cătră păstoru, Horia și Cloșca fură surprinși într'o colibă: Horia putu să arunce în focu și să distrugă unu pachetū mare de hārtii, cine scie cāte vieți fură cu modulū acesta mântuite! Prinșii fură transportați la Alba-Iulia. Pe fruntea lui Horia puseră, în bătaia de jocu, o corōnă de hārtia, pe care se citea: *Horia rex Daciae!*

La 21 Octomvre 1784 (la 28 Februarie 1785) în fața unei mulțimi de preste șese mii de persōne, adunate înadinsu sub pretextu de a lua cunoscință despre o publicațiune, Horia, Cloșca și unū altu tovarășu, energicu instrumentū alu revoluțiunei, Crișanū*** fură justițiați (uciși)

*** Crișanū mortū de mai nasinte, sen-

Una din numărōsele cauze ale agiului.

Marea disproporțiune ce există între bucișile de monedă de aur și cele de argintū plus marea mulțime de bilete emise de Banca națională a Romāniei, a avut de neînăturabilu efectū scumpetea aurulu monetatū, mai alesu că acesta este cerutū, recăutatū pentru facerea plăților în străinătate, atātū de comercianți, cātū și de guvernū.

Acestū faptū necontestatū și necontestabilu s'a invederatū cum nu se pōte mai bine prin răspunsul datū de redacțiunea „Monitorulu intereselorū materiale“, — jurnalū ce se publică în Buxelles și care apără totu ce privesce la bunul trainu, afară de politică, — la întrebarea unui abonatū din republica Argentina.

Intrebarea de care este vorba a fostū: „Austro-Ungaria face plățile ei în aurū, sēu în hārtia? Dēcă le face în aurū, de unde ia dēnsa acestū aurū? și dēcă ia acestū aurū? și dēcă ia acest aurū din circulațiunea monetară a ei, care este forte mică, sēu din totalulū circulațiunei ei monetare (aurū și argint) cum înlocuesce acestū aurū în circulațiunea ei?”

Er răspunsul a fostū: Mai întâiu în privința sciințelor cerute în primulū locū, aflați, că Austro-Ungaria are multe și mari datorii de plătitū în străinătate, mai tōte plătibile în aurū.

După darea acestorū sciințe, trecemū la punctelū alu doilea atinsu de d-vōstru: De unde Austro-Ungaria ia aurulū ce plătesce streinilorū creditorū ai ei, cu deosebire aceloră căroră este obligatā a le plăti numai în aurū?

Răspundemū: Austro-Ungaria ia acestū aurū de acolo de unde ilū pōte găsi mai efinū, din interiorū, imputinânduși stoculū metalicu, sēu din străinătate, dela Parisū, Londra, Berlinū, adecă chiar de acolo unde este datōre atâtea sume.

Pentru datoria publică, acēta este o cestiune de bugetū.

La fiă-care semestru, Austro-Ungaria cată să trimiță bancherilorū ei dela Parisū și de aiurea provisiune pentru datoria ei în aurū. Tesaurulū publicū trebuie să cumpere, pentru acestū scopū, cambiale streine la Viena, după cursulū schimbului, și să le trimiță bancherilorū sēi, pentru ca sumele din acele cambiale se plătescă cupōnele.

De sine se înțelege că cu cātū cursulū schimbului va fi mai multū sēu mai puținū favorabilū, va costa mai multū pe Austro-Ungaria spre a face aceste transferte de fonduri.

cu o teribilă tortură, cu rōta. Horia asistă curagiosū la executarea celorū doi companioni; când începură a'i infige cruda pedepsă dela picioru, elū își ridică graiulū și vorbescă cătră poporū, dēr temându-se de elū, ca să nu facă descoperiri compromițetōre, ilū isbiră în peptū și cădū scāldatū în sānge, omoritū barbaricesce.

Eroismulū lui Horia, marea lui abnegațiune personală, ideile ce stīrniră și însoțiră mișcarea lui, îi lāsără numele popularū: nu este nici unū țeranū care să nuși aducă aminte de faptele lui Horia, și în cele mai sērăce colibi din Transilvania se găsesce portretulū lui, pe lângă aceste versuri:

Horia bē și hodinesce
Țera plānge și plătesce.
Horia bibit et quiescit
Patria plangit et solvit.

La 31/5 Maiu 1888.

S. M.
din Craiova.

tința lui fu esecutatā asupra cadavrulu sēu la 16 Febr. 1785.—trad.

Se presupunemū, că napoleonulū va fi la Viena de 8 florini, adecă, ca cu 8 florini sē se pōtă cumpăra 20 franci în aurū, — sēu 20 franci asupra Parisulu, ceea ce este acelașu lucru — plătindū 8 florini, fiă de 8 ori 2 franci și 50 centime în argintū sēu mai bine dīcēndū în hārtia. In acestū casū, nu va costa nimicū pe Austro-Ungaria de a plăti în aurū, căci ar fi ca și cum ar fi stipulat. la contractarea împrumuturilor, sēși plătescă datorii în hārtia.

Dēr atuncī când napoleonulū se pōte dobēndi în Viena numai cu 10 florini, de esemplu, adecă când va trebui să se cheltuiescă de 10 ori 2 franci și 50 centime, fiă 25 franci în hārtia pe piața Vienei, spre a lua napoleonū sēu efecte comerciale, Tesaurulū Publicū va cerca o perdere de schimbū, perdere ce va îngreuna sarcina împrumuturilor. Ca să pōtă plăti la Paris unū cuponū semestrialū de 20 franci, pe care împrumutatorulū ilū va rumpe dela titlulū sēu de 1,000 fr. de rentă, Austro-Ungaria va fi silită a debursa 25 franci la Viena.

Atuncī se întâmplă ca unū împrumutū cu 4 la sută, să coste pe împrumutatū 5, 6 și 7 la sută, cu tōte că creditorulū nu ia de cātū totū 4 la sută. Diferența se pērde de împrumutatū, căci reprezentāndū sarcina schimbului, este suportatā de debitorū, spre ași putē respecta obligațiunea de a plăti în aurū în străinătate.

Totu așa este cu tōte datorii publice ale celorlalte state, când suntū stipulate a fi plătite în aurū pe piețele străinătăței.

Pe dată ce agiulū se ridică sēu se cobōră în capitala statulu, ce a contractatū împrumuturi, sarcina acestorū împrumuturi va varia cu cursulū aurulu.

Din acēstă cauză, budgetulū statulu se desechilibrēză.

Rusia, Romānia, Turcia, Austro-Ungaria și alte multe state tacū, pe tōtă ția, acēstă tristă esperiență.

Dēcă guvernele sufere, vē puteți imagina, domnule, cātū trebuie să sufere particularii, cari au de plătitū datorii în aurū în străinătate....“

Literatură.

Misiunea Femeii pe pământū și Femeile celebre din anticitate, Conferință publică ținută la 13 Martie 1888 în sala teatrulu din Ploesci, de d-lu profesorū de acolo *Zacharia Antinescu*. Produsulū acestei conferențe fū destinatū de conferențiarū pentru ajutorarea sēcărilor din Ploesci. Conferința d-lui Antinescu tipărită în formatū 8°, dă o broșură de 68 pag. Se pōte procura atātū dela autorulū, cātū și dela tōte librăriile din Ploesci cu prețulū de 1 leu.

„Wiener Mode“, fōiă de mode și literară, apare în Viena de 2 ori pe lună cu prețulū de 6 fl. abonamentulū pe anū.

Nr. 3 cuprinde: *Partea modelorū: Wiener Carnevals-Modebericht* (de Jenny Neumann). Brief einer Pariserin (de Chrysanthēme.) Lambrequins. Neuer Follenschmuck. Herenmoden. Wiener Wäschebericht. Initialen auf Hochzeitsgeschenke. Wiener Handarbeit. — *Partea literară: Ein Lustspiel-Abend* (de C. Karweis) Die Geschichte einer Schönheit (de Hans Wachsenen) Der Thurm von Nervi (încheiere de Adolf Wilbrandt.) Winer Damen-spenden (de Eduard Pötzl.) Zum 14-ten Ianuar (poesiă de Bauernfeld.) Nur keinen Eifer (comediă în unū act), de P. Heyse) Bilder aus Alt-Wien (de Dr. Albert Ilg.) — Briefkasten. Correspondenz.

Nr. 4 cuprinde: *Partea modelorū: Wiener Modebericht* (de Jenny Neumann) Geschmackssünden. (de C. Zechner.) Beschreibung der in diesem Hefte dargestellten Toiletten. Merkbüchlein. Trauer-Symbole. Wiener Wäsche-bericht. Handarbeit. — *Partea literară: Vertrauliche Zwiesprach* (poesiă de Ludwig Anzengruber.) Wie die Welt ist (de Jan von Zuylen.) Die Geschichte einer Schönheit (de Hans Wachsenen). Nur keinen Eifer (fine, comediă de Paul Heyse.) Aus Karl Bechs' Nachlass. Die Gefahr (de B. v. Suttner) An die Kunst (poesiă de Leah Great.) Bilder aus Alt-Wien (de Dr. Albert Ilg.) Eine Prachtausgabe der „Sakuntala.“ Correspondenz der „Wiener Mode“ ș. a.

Intēmplări diferite.

Monede vechi de argintū și de aurū au fostū găsite într'o brazdă de 2 țeranu din Ida-mare pe când arau. Suntū doi taleri de argintū, unulū din timpulū lui Maximilian II din anulū 1570, altulū pōrtă chipulū și inscripțiunea lui Sigismundū Batori din anulū 1592.

O rugare.

Suntū rugați toți acei Prea stim. Domni, cari au primitū pentru subscriere prospectulū convictulu ce se va înființa în Baia-mare, să aibă bunătate, conformū avisulu, prospectulū cu sumele incurse, celū multū până în 15 Iuniu a. c., neamānatū a-lū trāmite la adresa D-lui Nicolau Nilvanū, avocatū în Șiomcuta-mare.

Șomcuta-mare, 19 Maiu 1888.

Comitetulū executivū.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alū „Gaz. Trans.“)

Budapesta, 23 Maiu. Lunea politică e predominatā exclusivū prin noua încordare a raporturilor dntre Germania și Rusia, și dntre Franca și Germania. In fiecare dī se așteptă ordinulū împērătescū privitorū la introducerea vāmilorū de retorsiune contra Rusiei. La bursă se așteptă deja ađi publicațiunea în astă privință în Monitorulū imperiulu, din care cauză cursulū cerealelorū s'a suitū. Situațiunea se consideră așa de seriōsă, ca la începutulū înarmărilorū rusesci. Totodată se ocupă cu statorirea măsurilorū pentru siguranța comunicațiunei la granița de cătră Franca.

S'a primitū forte simpaticū deschiderea căii ferate a Saloncului, precum și starea armatei din Galizia.

Parisū, 23 Maiu. Opozițiunea contra republicei, a camerei și a constituțiunei atrage cercuri totū mai largi nu numai de boulangiști, ci se nutresce de toți bonapartiștii, de numeroși republicani și de regaliști. Se vorbește că contele de Parisū a recomandatū aderențilorū sēi să lucreze în acelașu sensū ca Boulanger.

Cursulū pieței Brașovū

din 19 Maiu st. n. 1888

Bancnote romānesce	Cump.	8.56	Vēnd.	8.58
Argintū romānescū	„	8.50	„	8.54
Napoleon-d'ori	„	10.02	„	10.06
Lire turcesce	„	11.32	„	11.37
Imperiali	„	10.32	„	10.37
Galbini	„	5.89	„	5.92
Seris. fonc. „Albina“ 6 ⁹ / ₁₀	„	101.—	„	—
„ „ 5 ⁹ / ₁₀	„	98.—	„	98.50
Ruble rusesce	„	103.—	„	104.—
Discountulū	„	6 ¹ / ₂ —8 ⁹ / ₁₀	pe anū.	

Cursulū la bursa de Viena

din 22 Maiu st. n. 1888.

Renta de aurū 4 ⁹ / ₁₀	97.—
Renta de hārtia 5 ⁹ / ₁₀	85.40
Imprumutulū căilorū ferate ungare	150. ¹ / ₂
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (1-ma emisiune)	95.—
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (2-a emisiune)	126.—
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (3-a emisiune)	114. ¹ / ₂
Galbeni împērătesci	5.94
Napoleon-d'ori	10.03
Bonuri rurale ungare	105.40
Bonuri cu clasa de sortare	104. ¹ / ₂
Bonuri rurale Banatū-Timișū	104.—
Bonuri cu cl. de sortare	104.—
Bonuri rurale transilvane	104.—
Bonuri croato-slavone	—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124. ¹ / ₂
Despăgubirea pentru dijma de vinū ungurescū	99.—
Renta de argintū austriacă	80.35
Renta de aurū austriacă	109. ¹ / ₂
Losuri din 1860	133.—
Acțiunile băncei austro-ungare	870.—
Mārci 100 imp. germane	62.15
Londra 10 Livres sterlinge	126.90
Imprumutulū cu premiulū urgurescū	121. ¹ / ₂
Acțiunile băncei de creditū ungar.	277. ¹ / ₂
Acțiunile băncei de creditū austr.	277. ¹ / ₂
Renta de hārtia austriacă	73. ¹ / ₂

Editorū și Redactorū responsabilū:
Dr. Aurel Mureșianu.

Sz. 2907—1887 tkv.

Arverési hirdetés.

Az abrudbányai kir. járásbírósként mint tki hatóság által közzétételük hogy Bucsumi gör. keleti egyház végrehajtatonak fegyháza itél Vaszián Macarie végrehajtás szenvedő elleni 100 frt. töke ennek 1880 Majus 5-től 6%-ának 28 frt. 15 kr. költségek és jár. behajtása végett az abrudbányai kir. járásbírósként területén tartozó Bucsum községi 993 tkben foglalt következő ingatlanok

Sor-szám	helyr-szám	Megnevezés	becsérték	bánat pénz
			frt.	kr.
1	5743	kert (4	
	5744	ház (200	
	5746	Zur 9 ny. (20	24
	5746	doj (2	20
2	676 ¹ / ₂	"	13	1
3	5779	kaszál.	12	1
4	5781	" (11	
	5782	" (35	5
	5783	legel.	5	10
5	5790	kaszál. (8	
	5791	" (11	1
6	604 ¹ / ₂	"	5	90
7	5752	legel.	1	50
				10

és tartozékai Bucsum községben a község házában megartandó nyilvános bírói árverésen 1888 évi *Julius hó 3-án* d. e. 10 orakor becsáron alól is a becsárnak 10%-ának a bírói kiküldött kezéhezleendő előleges letétele mellett elfognak adadni. Vevő köteles a vételárnak felét 15 nap alatt más felét az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt és ugyan azon naptól számított 6% kamatokkal együtt a Gyulafehérvári kir. adó-hivatalnál 39,423 sz. igazság ügy ministeri letéti szabályrendelet értelmében lefizetni.

Adrudbányán 1888 évi Január hó 17-én.

M. kir. j.-bírósként mint t.-könyvi hatóság.

Sz. 4062—1888.

Pályázat.

Brassó várossánál nyugdíjazás folytán megüresedett évi 500 frt. fizetés és 100 frt. lakbérrel javadalmazott 1-ső esetleg 2-ik városi orvosi állás betöltése céljából pályázat hirdettetik.

A városi orvos teendői Brassó város szabályrendelete 273 §-ban vannak körülírva.

Felhivatnak pályázni ohajtók, hogy okmányokkal szabályszerűen felszerelt folyamodványait f. évi Iunius 10-éig Brassó város tanácsánál nyujtsák be.

Brassó 1888 Aprilis 30-án.

Roll Gyula,
kir. tan. alián.sp

55,8—3

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Pesta:

Trenul de persoane Nr. 307: 7 ore 20 de minute séra.
Trenul mixt Nr. 315: 4 ore 01 minută dimineața.

2. Dela Brașov la București:

Trenul mixt Nr. 318: 1 oră 55 minute după améđi.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de améđi.
Trenul mixt Nr. 316: 9 ore 52 minute séra.

2. Dela București la Brașov:

Trenul mixt Nr. 317: 2 ore 32 minute după améđi.

Se deschide abonamentul pre anulul 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarű beletristicű și enciclopedicű-literarű — cu ilustrațiuni. — Cursulű XII. — Apare în 1 și 15 ęi a lunei în numerű cűte de 2—3 cűle cu ilustrațiuni fruműse; și publicű articlii sociali, poesii, novele, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tractețű cestiuni literare și scienciifice cu reflesiune la cerințele vieți practice; apoi petrece cu atențiune vieța socialű a Roműnilorű de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patriű și strűinűtate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face cűte o orű plűcutű familiei strivite de grijile vieți; și preste totű nisuesce a întinde tuturorű individiilorű din familiű o petrecere nobilű și instructivű. — Prețulű de prenumerațiune pre anulű întregű e 4 fl., pentru Roműnia și strűinűtate 10 francű—lei, plűtibilű și în bilete de bancű orű marce postalű.

PREOTULŪ ROMűNŪ. Diarű bisericescű, scolarű și literarű — cu ilustrațiuni. — Cursulű XIV. — Apare în broșurű lunarű cűte de 2¹/₂—3¹/₂ cűle; și publicű portretele și biografiile archiereilorű și preoțiilorű mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturorű scienciilorű teologice și între aceștiia mulțime de predice pre dumineci, serbűtorű și diverse ocasiuni, mai alesű funebraľi, — apoi studii pedagogice-didactice și scienciifice-literari; și în urmű totű soiulű de aműnunte și sciri cu preferința celorű din sfera bisericescű, scolicű și literarű. — Prețulű de prenumerațiune pre anulű întregű e 4 fl. — pentru Roműnia 10 francű—lei, plűtibilű și în bilete de bancű orű marce postalű.

Colectanții primescű gratisű totű alű patrulea esemplarű.

Numerű de probű se trimițű gratisű orű-cui cere.

A se adresa la „**CANCELARIA NEGRUȚU**” în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totű de aci se mai potű procura și urműtoarele cűrți din editura propriű:

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitűre la Roműni, invederite și rectificade de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulű Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sinoai. Prețulű 30 cr.

Renascerea limbei roműnești în vorbire și scriere invederitű și aprețiatű de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulű broș. I. II. cűte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tűte trei împreunű 1 fl.

Cuvűntűri bisericesci la tűte serbűtorűle de peste anű, de I. Papiu. Unű volumű de preste 26 cűle. Acest opű de cuvűntűri bisericesci întrece tűte opurűle de acestű soiű aprețute pűnű acum — avűndű și o notițű istoricű la fiű-care serbűtorű, care aratű timpulű introducerei, fazele prin cari a trecutű și modul cum s'a stabilitű respectivű serbűtorű. Prețulű e 2 fl.

Barbu cobzarulű. Novelű originalű de Emilia Lungu. Prețulű 15 cr.

Puterea amorulű. Novelű de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulű 20 cr.

Idealulű perdutű. Novelű originalű de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulű 15 cr.

Opera unui omű de bine. Novelű originalű. — Continuarea novelei: **Idealulű pierdutű** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulű 15 cr.

Fűntűna dorulű. Novelű popularű de Georgiu Simu. Prețulű 10 cr.

Codreanű craiulű codrulű. Baladű de Georgiu Simu. Prețulű 10 cr.

Ultimulű Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulű 10 cr.

Elű trebe sű se însűre. Novelű de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțű. Prețulű 25 cr.

Brandű seu Nunta fatalű. Schițű

din emigrarea lui Dragoșű. Novelű istoricű naționalű. Prețulű 20 cr.

Numerű 76 și 77. Narațiune istoricű după Wachsmann, de Ioanű Tanco. Prețulű 30 cr.

Probitatea în copilűriű. Schițű din sfera educațiunei. După Ernest Legouve. Prețulű 10 cr.

Hermanű și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberű de Constantinű Morariu. Prețulű 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediű în 5 acte după Euripide, tradusű în versurű de Petru Dulfű. Prețulű 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediű în 5 acte după Euripide, tradusű în versurű de Petru Dulfű. Prețulű 30 cr.

Petulantulű. Comediű în 5 acte, după Augustű Kotzebue, tradusű de Ioanű St. Șuluțű. Prețulű 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publicű ținutű în salele gimnasiulű din Fűme prin Vincențiu Nicorű, prof. gimnas. — Cu portretulű M. S. Regina Roműniei. Prețulű 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu.

Unű volumű de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulű redusű (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și violele, poesii popularű, culese de Ioanű Popű Reteganu. Unű volumű de 14 cűle. Preț. 60 cr.

Tesaurulű dela Petrűsa seu Cloșca cu pui ei de aurű. Studii archeologic de D. O. Olinescu. Prețulű 20 cr.

Biblioteca Sűtenulű Roműnű. Cartea I, II, III, IV, cuprindű materiű fűrte interesante și amusante. Prețulű la tűte patru 1 fl. — cűte una deosebű 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materiű fűrte interesante și amusante. Prețulű 30 cr.

Colectű de recepte din economű, industriű, comerciű și chemiű. Prețulű 50 cr.

Economia pentru scűlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulű 30 cr.

Indreptarű teoreticű și practicű pentru invűțűműntulű intuitivű în folosulű elevilorű normalű (preparandialű), a invűțűtorilorű și a altorű bűrbați de scűlű, de V. Gr. Borgovanű, profesorű preparandialű. Prețulű unui esemplarű cu porto francatű 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura nűstrű pedagogicű abia aflűmű vre-unű opű, întocmitű după lipsele scűlelorű nűstre în műsura în care este acesta, pentru aceea ilű și recomandűmű mai alesű directorilorű și invűțűtorilorű ca celorű în prima liniű interesatű.

Spiciuire din istoria pedagogiei la noi — la Roműni. De V. Gr. Borgovan. Prețulű 15.

Manualű de Gramatica limbei roműne pentru scűlele popularű în trei cursuri de Maximű Popű, profesorű la gimnasiulű din Nűsűdű. — Manualű aprobatű prin ministeriulű de culte și instrucțiune publicű cu rescriptulű de datű 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulű 30.

Gramatica limbei roműne lucratű pe base sintactice de Ioanű Buteanu, prof. gimn. Unű volumű de peste 30 cűle. Prețulű 2 fl.

Manualű de stilisticű de Ioanű F. Negruțű, profesorű. Opű aprobatű și din partea ministeriulű de culte și instrucțiune publicű cu rescriptulű de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practicű fűrte bogatű a acestui op — cuprindűndű compozițiuni de totű soiulű de acte obveniente în referințele vieți socialű—se pűte întrebunța

cu multű folosű de cűtrű preoți, invűțűtorű și alți cűrturari roműni. Prețulű 1 fl. 10 cr.

Nu mű uita. Colectiune de vierșurű funebraľi, urmate de iertűciuni, epitafiű ș. a. Prețulű 50 cr.

Carte conducűtoare la propunerea calculűrei în scűla popularű pentru invűțűtorű și preparanđi. Broș. I. scrisű de Gavrilű Trifu profesorű preparandialű. Prețulű 80 cr.

Cele mai eftine cűrți de rugűciuni:

Műrgűritarulű sufletulű. Carte bogatű de rugűciuni și cűntűri bisericesci fűrte fruműș ilustratű. Prețulű unui esemplarű broșuratű e 40 cr., legatű 50 cr., legatű în pűnzű 60 cr., legatű mai finű 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legűturű de luxű 1.50—2.50

Miculű műrgűritarű sufletescű. Cűrticicű de rugűciuni și cűntűri bisericesci — fruműș ilustratű, pentru prunci scolarű de ambe secsele. Prețulű unui esemplarű broșuratű e 15 cr., — legatű 22 cr., legatű în pűnđű 26 cr.

Cűrticicű de rugűciuni și cűntűri pentru prunci scolarű de ambe secsele. Cu mai multe icűne fruműșe. Prețulű unui esemplarű e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulű Prea Sűntei Vergure Maria a Nűscűtoarei de D-đeu urmatű de mai multe rugűciuni fruműșe. Cu icűne fruműșe. Prețulű unui esemplarű speditű franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolű D. N. Isusű Christosű. Prețulű unui esemplarű legatű și speditű franco e 15 cr.